

شیوه طراحی ذهنی

ناصر پلنگی

سروش

تهران ۱۳۹۶

شماره ترتیب انتشار: ۸ / ۷۹۴

۱	بخش اول مقدمات شیوه طراحی ذهنی
۳	۱ نمودارهای روش تدریس پایه و اصول طراحی ذهنی
۵	شرحی بر نمودار ۱، روش تدریس مبانی هنرهای تصویری
۷	شرحی بر نمودار ۲، رابطه الفبای تصویر با نیروهای تصویر
	شرحی بر نمودار ۳، روشهای ارتباط بین مبانی هنرهای تصویری و اصول
۹	طراحی ذهنی
	شرحی بر نمودار ۴، مراحل کاربرد اصول طراحی ذهنی و مبانی هنرهای
۱۱	تصویری در سیر معنی تا مظهر
۱۳	شرحی بر نمودار ۵، عملکرد ذهنی - عینی - عملی طراح در سیر معنی تا مظهر
۱۵	شرحی بر نمودار ۶، روش مراحل تدریس اصول طراحی ذهنی
۱۷	شرحی بر نمودار ۷، قواعد اصل تصرف
۱۹	شرحی بر نمودار ۸، قواعد اصل تغییر
۱۹	شرحی بر نمودار ۹، قواعد اصل ترکیب
۲۱	شرحی بر نمودار ۱۰، روشهای چهارگانه طراحی در شیوه طراحی ذهنی
۲۳	شرحی بر نمودار ۱۱، کاربرد شیوه طراحی ذهنی در هنرهای تصویری
۲۵	۲ شیوه طراحی ذهنی را چگونه آغاز کنیم؟
۲۶	روش ترکیب تصاویر (کلاژ)
۴۶	روش طراحی آزاد

بخش دوم اصول طراحی ذهنی (اصل تصرف، اصل تغییر و اصل ترکیب)

۶۷	مقدمه
۶۸	۱ اصل تصرف
۷۱	قاعده خلاصه کردن
۷۳	خلاصه کردن با خط
۷۴	خلاصه کردن با سطح
۸۰	خلاصه کردن با حجم
۸۶	قاعده منظم کردن (نظام هندسی)
۹۲	منظم کردن با سطح
۹۴	قاعده مدور کردن (نظام حلزونی)
۱۱۰	مدور کردن با خط
۱۱۱	مدور کردن با سطح
۱۱۷	قاعده اغراق کردن
۱۲۴	اغراق کردن با سطح
۱۲۶	اغراق کردن با حجم
۱۳۱	قاعده برش دادن (نظام بلوری)
۱۳۸	برش دادن سطح
۱۳۹	برش دادن حجم
۱۴۷	قاعده انتزاع کردن
۱۵۳	
۱۵۵	۲ اصل تغییر
۱۵۸	تغییر دادن با خط
۱۶۸	تغییر دادن با نور
۱۶۷	تغییر دادن با بافت
۱۹۳	تغییر دادن با ترکیب بندی
۲۰۷	تغییر دادن با رنگ
۲۲۳	۳ اصل ترکیب
۲۲۵	قاعده ارتباط شکلها

۲۳۹	قاعدهٔ تعمیم شکلها
۲۴۸	قاعدهٔ اتصال شکلها
۲۶۳	قاعدهٔ تلفیق شکلها
۲۷۴	قاعدهٔ تطبیق شکلها
۲۸۱	قاعدهٔ تبدیل شکلها
۲۸۳	نتیجه گیری
۲۸۶	فهرست منابع و فهرست منابع تصویری
۲۸۷	فهرست اسامی هنرجویانی که از طرحهایشان استفاده شده است

۱ نمودارهای روش تدریس پایه و اصول طراحی ذهنی

در این فصل نمودارهای مربوط به روش تدریس مبانی هنرهای تصویری و اصول طراحی ذهنی و رابطه بین این دو مطرح می‌شوند. همچنین به نحوه عملکرد و شرکت نیروهای ذهنی در طراحی می‌پردازیم و مراحل را از معنی تا مظهر نشان می‌دهیم. من نمودارهای ارائه شده را بارها به تجربه و آزمایش برده‌ام و هر بار نتایج به دست آمده را با هم مقایسه کرده‌ام. در این زمینه، سعی شده است تا در هر مرحله نواقص کار برطرف شود. در این کتاب، آنچه به عنوان نمودار آورده می‌شود شاید خالی از اشتباه نباشد، اما با توجه به تجربیات و حاصلی که برداشت کرده‌ام با اطمینان می‌گویم که اینها می‌توانند در روش تدریس مورد استفاده قرار گیرند و ذهن مدرسین و هنرجویان را نسبت به درسهای پایه و اصول طراحی نظام بخشند. بر این باروهستم که اگر روش تدریس طراحی را با توجه به نمودارهای ارائه شده تنظیم کنیم، در آموزش پایه و اصول طراحی بسیار سریع‌تر و آسان‌تر از روشهای متداول به نتیجه خواهیم رسید.

اکنون به ارائه و شرح نمودارها پرداخته می‌شود. لازم به ذکر است که طرح نمودارها به همان طریقی است که تجربه شخصی‌ام در امر تدریس بوده است. ترتیب نمودارها نیز با شماره گذاری مشخص شده است. این نمودارها کلیدهای اصلی و چهارچوب اصلی نظام، طرح درس و روش تدریس من در طراحی بوده‌اند. با توجه به نمودارها، طرح درسها و محتوای درسها را مشخص کرده‌ام و از همان ابتدا جایگاه هر مطلب را معین کرده‌ام و در این رابطه ذهن هنرجویان را نظم داده‌ام. نمودارهای روش تدریس پایه و اصول طراحی حاصل سالها کار و تجربه عملی با هنرجویان رشته‌های تصویری است و آنچه اکنون در این کتاب به عنوان نمونه کارهای هنرجویان ارائه شده است، با توجه به این نظام و استفاده از این نمودارها آفریده شده است.

در این نمودار، مبانی هنرهای تصویری به عنوان پایه اصلی در طراحی مطرح شده است که دارای دو قسمت اصلی تحت عنوان الفبای تصویر و نیروهای تصویر است. الفبای تصویر و مراحل آموزش آنها به ترتیب با شماره مشخص شده است.

۱. نقطه

۲. خط

۳. سطح

۴. حجم

۵. بافت

۶. نور

۷. رنگ

۸. ترکیب بندی

در قسمت دیگر، نیروهای تصویر و مراحل آموزش آنها نیز با شماره گذاری مشخص شده است.

۱. حرکت

۲. ریتم

۳. تضاد

۴. هماهنگی

۵. تعادل

۶. تقارن

۷. تناسب

۸. توسعه

۹. توازن

۱۰. انرژی تصویر

نیروهای شماره ۱ تا ۶ در رابطه با الفبا به صورت ذاتی مطرح شده اند و نیروهای شماره ۷ تا ۹ در رابطه با شکل و کادر بیان شده اند. همچنین رابطه بین الفبای تصویر و نیروهای تصویر که اساسی ترین نکته در شناخت و درک پایه های اصلی و اساسی تصویر است، مشخص شده است.

با توجه به این نمودار، مدرسین می توانند طرح درسی خود را تنظیم و هنرجویان کلیه رشته های هنرهای تصویری را با پایه ها و بنیادهای اصلی قوانین و نیروهای حاکم بر تصویر آشنا کنند.

شرحی بر نمودار ۱،

روش تدریس

مبانی هنرهای تصویری